

Projectleider	dr. Marianne Kuijpers-Linde / drs. Eric Koomen		
Instituut	Geodan Next, Vrije Universiteit, FEWEB		
Email	marianne.kuijpers-linde@geodan.nl, ekoomen@feweb.vu.nl		
Consortium	Vrije Universiteit, Instituut voor Milieuvraagstukken Vrije Universiteit, FEWEB Wageningen UR, Alterra MNP		
Project website	www.spinlab.vu.nl/lands		
Startdatum	1 juli 2004	Einddatum	30 juni 2009

Context / maatschappelijk probleem

Een centraal idee achter het Klimaat voor Ruimte programma is dat klimaatverandering tot ander landgebruik zal leiden. Dit is voor Nederland een kwestie van groot maatschappelijk belang, gezien de lage ligging ten opzichte van de zee en de hoge druk op de ruimte in veel delen van het land.

Wat is al bekend, wat niet?

In het Klimaat voor Ruimte programma wordt voor diverse sectoren, zoals waterbeheer, transport, landbouw en natuur, nagegaan tot welke gevolgen klimaatverandering zou kunnen leiden en welke impact dit heeft op het ruimtebeslag van deze sectoren. Omdat het sectorale projecten zijn, worden de verschillende uitkomsten van de projecten nog niet met elkaar in verband gebracht. Het LANDS project integreert juist wel de ruimtelijke mitigatie- en adaptatiemaatregelen uit deze projecten.

Wat wordt nu onderzocht?

Centraal in het 'LANDS' project staat de ruimtelijke weerslag van klimaatverandering. Het gaat hierbij om vragen als:

- Welke mogelijke veranderingen in het Nederlandse ruimtegebruik kunnen we de komende decennia verwachten als gevolg van veranderingen in het klimaat?
- Welke adaptatie- en mitigatiemaatregelen zijn denkbaar om op deze veranderingen in te spelen?
- Bestaan er conflicten of juist kansen in de manier waarop verschillende sectoren reageren op de veranderingen in het klimaat?

Om de kennis uit de verschillende projecten te integreren en daarmee bovengenoemde onderzoeksvragen te beantwoorden wordt gewerkt aan de volgende elementen:

- Een scenarioraamwerk dat op consistente wijze aan-

names betreffende klimaat, bevolking, economie en maatschappij beschrijft als basis voor de diversie adaptatie- en mitigatiestudies

- Een gedetailleerd, gekalibreerd en gevalideerd ruimtegebruikmodel dat in staat is geïntegreerde simulaties te maken van toekomstig ruimtegebruik
- Een set indicatoren en visualisatietoepassingen die behulpzaam is bij het opsporen van kansen en conflicten in (combinaties van) ruimtegebruikontwikkelingen
- Een ruimtelijk specifieke definitie van gebieden die geschikt zijn voor waterberging in combinatie met andere ruimtegebruikfuncties
- Ruimtelijk specifieke aanpassingen aan de huidige EHS om tot een samenhangend, klimaatbestendig netwerk van natuurgebieden te komen

Wat is het resultaat en voor wie?

Een van de einddoelen van dit project is het opleveren van geïntegreerde ruimtegebruiks-beelden die aangeven op welke wijze Nederland in de toekomst met de verwachte klimaatverandering denkt om te gaan. Daarnaast is groot aantal methodische publicaties voorzien in diverse (inter)nationale tijdschriften.

